

Licet sit valde efficax et utile adulstis. d. 40, s. 2
Mens D Thomæ de necessitate Eucharistie in voto explicatur.
ibid.
Quo baptismus perfectius, eo magis ad rationem finis accedit, et recedit a ratione medii necessarii. ibid.

MINISTER EUCHARISTIE.

Ex jure divino sacerdos, qui, secundum Ecclesiam proxim soli diacono committere potest dispensationem talis sacramenti in casu necessitatibus. ibid.
In casu gravissimis diaconus potest ministrare, si sacerdos absit, vel si presens nolit dare facultatem, imo et laicus. d. 72, s. 1
Haec potestas ministrandi, jurisdictionem ordinariam vel delegatam exigit. d. 72, s. 2
Alias graviter peccant, qui sine jurisdictione illud dispensant, et religiosi excommunicationem incurront, et quando. ibid.
Potestas administrandi sacramentum poenitentiae non infert facultatem ministrandi Eucharistiam, nec e contra. ibid.
Deficiente parocho, quilibet sacerdos in mortis articulo potest ministrare, in aliis necessitatibus non nisi delegatus. ibid.
Hoc modo possunt religiosi habentes privilegium dispensare hoc sacramentum, quolibet anni die, excepta communione Paschali. ibid.
Dantem et sumentem, etiam extra sacrificium, non est necesse distinguiri, imo in mortis articulo potest sibi laicus sumere. d. 72, s. 3
Non magis concurrit ad gratiam Eucharistie sacerdos dispensans, quam si laicus dispensaret. q. 82, a. 5
Si duo ministri dividant inter se verba formae, neuter consecrabit, secus si materiam dividant. d. 61, s. 4
Utroque super eamdem materiam, et cum debita intentione proferente, qui primo absolverit, consecrabit; si simul, uterque per duas actiones totales. ibid.
Tenetur minister jure naturali, et divino positivo, non dare existentibus in peccato, cum sine inconvenienti potest denegare. Quin multo minus licet invitare. d. 67, s. 1
Cum se indigne communicat, duplex est malitia in confessione exprimenda. ibid.
Tenetur sacerdos publicos peccatores ad communionem non admittere publice, nisi præcesserit publica poenitentia; ut vero admittat occulte, sufficiet occultatio. d. 67, s. 1 et 2.
Imo denegare occulto, occulte petenti, secus si publice: tunc enim peccabit graviter, denegando. ibid. Quis sit judicandus publicus, vel occultus peccator. d. 67, s. 3
Nunquam licet hostiam non consecratam pro consecrata dare. d. 67, s. 4
Qui non ministrat ex officio, potest et debet denegare occulto peccatori, si petat, antequam altari sit publice expositus. d. 67, s. 5
Nulla nisi violenta suspicio sufficit ad denegandam Eucharistiam peccatori. d. 67, s. 6
Nunquam licet dare purgationem suspicionis criminis. d. 67, s. 5
Uti autem illo ut juramento, licet nullo jure positivo sit prohibitum, nullatenus consilendum. d. 67, s. 6
Quoties oves convenienter petunt, tenetur pastor per se loquendo, eis ministrare. d. 72, s. 3
Ut recte munus suum obeat, ad quid teneatur. ibid.
Graviter peccat, qui in loco non sacro vel privato,

sine facultate superioris, vel tempore interdicto, aut sine vestibus sacris ministrat. d. 72, s. 3
Peccat graviter sacerdos in peccato mortali dispensans Eucharistiam, etiam in casu extreme necessitatis, et privatim: secus laicus, qui ob talem necessitatem daret. ibid.

EFFECTUS ET EFFICACIA EUCHARISTIE.

Nec in re, nec in voto causat physice, vel moraliter effectus aliorum sacramentorum. d. 40, s. 4
Perfectio unionis facta per baptismum cum Christo effectus hujus sacramenti. ibid.
Primo per se confert augmentum gratiae, et aliquando primam. d. 72, s. 2
Non semper remittit omnia venialia, q. 79, a. 4. Effectus aliorum sacramentorum veluti eminenter habet in suo. d. 40, s. 4
Conferitur in Eucharistie sumptio totus simul, nisi successive dispositio augeatur. d. 63, s. 4
Quomodo incipiat. ibid.
Idem effectus datur, sive sumatur tota hostia simul, sive successive, isque in prima sumptione, nisi postea dispositio augeatur, vel incipiat. d. 63, s. 5
Sumptio cujuscumque speciei confert gratiam habitualem et sacramentalem, d. 63, s. 6. Et omnino sequalem, ceteris paribus. ibid.
Nec per utramque simul plus quam per unam tantum. ibid. Et si subjectum sit dispositum, in sumptione prima datur effectus. ibid.
Non augetur, quamdiu Christus est intra sumentem, nisi dispositio augeatur. d. 63, s. 7
Non reddit, recente fictione, si jam Christus dissipavit. d. 63, s. 8
Excitat in sumente devotionem, d. 63, s. 9. Confert auxilium ad peccata vitanda, et ad superandas tentationes. ibid.
Remittit ex opere operato venialia, non penas temporales. d. 63, s. 10
Solum in sumentibus habet effectum ex opere operato, et per modum sacramenti, nam, ut sacrificium est, pro vivis et defunctis oblatum prodest. ibid.
Non efficit qualitates supernaturales in corpore, licet carnis concupiscentiam mitiget, fomitemque peccati. d. 64, s. 1
Resurrectio et gloria corporis quodammodo effectus sunt hujus sacramenti. d. 64, s. 2
Nullam unionem realem efficit inter Christi et sumensis corpus. d. 64, s. 3

DISPOSITIO AD EFFECTUM.

Aliud est accedere cum conscientia peccati, aliud cum affectu. q. 69, a. 4
Necessaria est supernaturalis attritio, putata contritio per se loquendo. d. 63, s. 2
Potest quis ita accedere, ut nec peccet, nec gratiam consequatur. d. 63, s. 3
Attritio cognita non sufficit, nisi per accidens, ratione ignorantiae, que peccatum indigna sumptionis excusat. d. 63, s. 3 et d. 66, s. 5
Ad augmentum gratiae quilibet gradus gratiae sufficier disponit. d. 63, s. 3
Neque est actualis dispositio simpliciter necessaria. ibid. etiam ex præcepto. ibid.
Peccatum veniale concomitans sumptionem, non impedit effectum sacramenti, imo neque quod ipsa sumptio veniale sit. ibid.
Accedere cum conscientia mortalis peccati, est mor-

tale, d. 66, s. 1. Et grave sacrilegium, d. 66, s. 2. Et quo cum gravioribus peccatis acceditur, eo gravius est delictum, per se loquendo. ibid.
Secus cum conscientia cuiusvis venialis. d. 66, s. 1
Erit tamen veniale, si illud peccatum sit circumstantia communionis, vel, si cum conscientia plurium venialium, et sine aliquo eorum dolore acceditur. ibid.

Habens conscientiam mortalis, quantumvis sibi contritus videatur, imo etsi sibi reveletur, tenetur confessionem præmittere. d. 66, s. 3
Hoc præceptum semper fuit in Ecclesia, essetque plus quam temerarium, asserere a Tridentino denuo impositum. ibid.

Hoc præceptum, licet ex sola institutione utriusque sacramenti non probetur de jure naturæ, est tamen divinum positivum, a Christo latum. ibid.
Urgente necessitate, et deficiente copia confessoris, potest quis excusari ab illo. d. 66, s. 4
Quando copia confessoris deesse judicanda. ibid.
Qui ante inchoatam Missam recordatur mortalis, debet se vestibus exuere, et si jam inchoavit, sacerdotem ad altare vocare, si absque scandalo et infamia fieri possit. ibid.

Et qui alicuius mortalis peccati in confessione fuerit oblitus, sub eadem conditione. ibid.

Parochi, diebus, quibus tenentur celebrare, excusantur deficiente confessore, secus alii clerici, etsi ob id multi non sint sacram audituri. ibid.

Qui nequit confiteri, tenetur conteri ex præcepto divino et naturali. d. 66, s. 5
Qui sciens et videns indigne communicat, non tenetur hoc titulo, cum primum possit, confiteri. ibid.

Soli vero sacerdotes ad hoc tenentur ex præcepto Concilii Tridentini, quando ex justa causa confessionem non premisserunt. d. 66, s. 7

Communicans paulo post commissum mortale, dummodo præmisit confessionem, non peccat mortali, nisi ex aliquo accidente. ibid.

Nulla dispositio corporalis ex jure positivo requiritur. d. 68, s. 1
Eo tamen modo accedendum, qui devotionem et reverentiam pra se ferat. d. 68, s. 2

Cum probabili timore vomitus accedere, grave peccatum. ibid.

Licet nulla corporalis macula per se impedit, aliquando vero ex quadam congruitate, vel sub veniali impedit. ibid.

Pollutio involuntaria per se non impedit, quando autem per accidens. ibid.

Idem de conjugali copula. ibid.

Nullum est divinum præceptum de jejunio servando, ante sumptionem Eucharistie. ibid.

Servari tamen solitum a tempore Apostolorum, et iure optinuo ab Ecclesia præceptum. ibid.

Ex vi ejus tenetur servare naturale jejunium. d. 68, s. 4

Quicunque cibus, etiam per modum medicinæ, impedit, ibid.

Transgressio hujus præcepti in quavis minima quantitate, mortale. ibid.

Quando censeatur aliiquid per modum cibi vel potus sumptum. ibid.

Hoc jejunium servandum a media nocte ante diem, in quo fit communio. ibid.

Non est præceptum nihil sumendi post communionem, vel non communicandi ob indigestionem. ibid.

SUBJECTUM EUCHARISTIE.

Cur in primitiva Ecclesia, reliquæ sacramenti Eucharistie infantibus darentur. d. 46, s. 6
Solus homo potest sacramentaliter Eucharistiam manducare. d. 62, s. 2, et d. 62, s. 3

Solum sacramentaliter accipi potest a peccatore, a justis vero baptizatis etiam spiritualiter: a non baptizatis neutro modo. ibid.

Infantes baptizati, et perpetuo amentes ex se non sunt omnino incapaces hujus sacramenti, licet eis dandum non sit. d. 62, s. 4

Non est illicitum dare amentibus qui prius ratione usi sunt, imo, secluso irreverentia periculo, eis est dandum in articulo mortis. d. 69, s. 2

Energumenis, ratione utentibus, non denegandum. ibid.

Non peccat per se loquendo suscipiens ad indigne minister, d. 72, s. 4. Etiam præciso ab Ecclesia, in casu extremæ necessitatis. ibid.

USUS ET SUMPTIO EUCHARISTIA.

Non est speciale sacramentum, vel sacra cæremonia per se ad significandum imposta, sed conditio tantum, ut sacramentum operetur. d. 42, s. 4

Que differat ab usu aliorum sacramentorum. ibid.

Integra sumptio fit sub una tantum specie. d. 43, s. 4

Sumptiones plurium partium ejusdem hostie, licet physice distinctæ, unam tantum sumptionem componunt. d. 39, s. 4

Spiritualis sumptio hujus sacramenti, fit per desiderium, vel totum ejus in seipso formaliter ex viva fide ortum. d. 62, s. 1

Spiritualis sumptio Christi per Eucharistiam, diversa ab ea, quæ fit per fidem et charitatem. ibid.

Sumptio, vel sacramentalis tantum, vel spiritualis, vel sacramentalis et spiritualis simul. ibid.

Perfectius applicatur hoc sacramentum, quam reliqua. ibid.

In rigore potest sumptio antecedere sacrificium essentialiter perfectum. d. 76, s. 3

FREQUENTIA.

Nulla frequentia in Eucharistie usu jure divino prohibita. d. 69, s. 4

Magis in frequentiam, quam in raritatem inclinandum, et que in hoc regula, ibid.

Non potest quis intra eamdem diem, bis extra sacramentum communicare. ibid.

Hæc diei computatio quomodo facienda. ibid.

PRÆCEPTUM EUCHARISTIE.

Nullum est obligans ad communicandum propter primam gratiam. d. 40, s. 1

De jure divino est, ut non conficiatur Eucharistia, nisi offerendo sacrificium in cruentum Christi. d. 43, s. 3

Præceptum sumendi hoc sacramentum, nunquam obligat hominem, qui non possit se disponere. d. 66, s. 1

- Præceptum communicandi a Christo Domino latum. d. 69, s. 1
Obligat omnes homines adultos, d. 69, s. 2. Non vero infantes aut amentes perpetuos. *ibid.*
Obligat in articulo mortis, sive ante communicaverit homo, sive non. d. 69, s. 3
Extra periculum mortis obligat aliquoties in vita. *ibid.*
Non obligat pro determinato tempore, sed ne nimium differatur. *ibid.*
Nunquam oritur ex observantia aliorum præceptorum hæc obligatio. *ibid.*
Soli fideles baptizati adulti tenentur Ecclesiastico præcepto communicandi. d. 70, s. 1
Nec ante decimum annum obligantur, nec excusantur, post decimum quartum, regulariter loquendo. *ibid.*
In articulo mortis delet dari cunctum rationis et peccati capaci. *ibid.*
Semel in anno temporeque Paschatis sumendum hoc sacramentum de manu parochi, vel alterius, cum ejus facultate. d. 70, s. 2
Qui in Paschate non communicavit, tenetur quam primum possit, implere præceptum. *ibid.*
Non obligat ad anticipandam communionem. *ibid.*
Indigne communicans præcepto satisfacit. *ibid.*
Qua pena transgressores hujus præcepti puniendi. d. 70, s. 3
Divino jure communio sub utraque specie, laicis non prohibita, d. 71, s. 1. Neque sub alterutra seorsim. *ibid.*
Non est præceptum divinum obligans laicos ad communicandum sub utraque specie, nec sub altera definite. d. 71, s. 2
Potuit Ecclesia laicis prohibere calicis usum, merito que id fecit. d. 71, s. 3
Potest in hoc dispensari, et quando. *ibid.*
Nec aliter licet, nisi intuitu reverentiae hujus sacramenti. *ibid.*
- SPECIES SACRAMENTALES EUCHARISTIE.
- Ut instrumentum influunt in effectum sacramenti. d. 42, s. 3
Non existunt aut subsistunt, existentia aut subsistens Verbi. d. 47, s. 3
Modus quo per se existunt, non potest esse unio cum corpore Christi. *ibid.*
Nullo intrinseco modo accidentaliter uniuntur corpori Christi. *ibid.* Sed effective solum. *ibid.*
Nullam corpori Christi imprimit qualitatem. *ibid.*
Prædicata propria corporis Christi, vel substantia panis, valde metaphorice de speciebus dicuntur. d. 48, s. 4
Seus denominations, que mutuas Christi et specierum actions consequuntur. *ibid.*
Ita dici possunt extrinsecus locus corporis Christi, sicut dicitur locus Angeli corpus, cui applicat operationem. d. 47, s. 3
Repugnat, subsistere subsistentia panis preexistentis. d. 48, s. 3
Nullum habent subjectum. q. 77, a. 1
Certum est aliqua accidentia panis, et vini manere eadem numero in Eucharistia, secundum essentiam et existentiam. d. 56, s. 1
Manent omnia, que per se possunt sensibus objici. *ibid.*
Et quæ sunt realiter distincta a substantia, non vero modi ex natura rei tantum distinetur. *ibid.*
- ERRORES CIRCA EUCHARISTIAM.
- Hæretici omnino negantes hoc sacramentum. d. 39, s. 1

- Quantitas, cum separatur, privatur modo positivo et reali unionis ad subjectum. d. 56, s. 2
Probabile est recipere modum positivum, quo per se existat, non vero entitatem distinctam. *ibid.*
Conservatur per novam actionem. *ibid.*
Quæ actio est modus accidentalis quantitatis, illam ut terminum tantum respiciens. *ibid.*
Ceteræ qualitates post consecrationem inherent quantitatibus. Eadem inherenter, qua ante. d. 56, s. 3
Unde non mutantur, nisi quæ pendebant effective a forme panis. *ibid.*
De potentia absoluta posset Deus has qualitates sine proximo subiecto conservare. *ibid.*
Omnem intentionalem actionem et naturalem, quam antea, efficere possunt. d. 57, s. 1
In qua virtute attingant productionem formæ substancialis. *ibid.*
Cum qualitates remissæ in vino reducunt se ad pristinum statum, Deus supplet efficientiam substancialis formæ. d. 57, s. 2
Loco moveri, ab agente naturali alterari, augeri, et diminui possunt. *ibid.*
Quantitas Eucharistie, nec per se, nec per accidens, ad corruptionem specierum corrumpitur. *ibid.*
Necessaria est materia prima, ut nova generatio fiat. d. 57, s. 3
Unde prius natura supponitur. *ibid.* Et fit a Deo immediate, licet probabile sit, Christi humanitatem concurrere ut instrumentum. *ibid.*
Quæ aliae actiones ibi intercedant, et quomodo. *ibid.*
Per mitionem specierum vini cum alio liquore non desinit ibi esse sanguis Christi, donec species corrumpantur. d. 57, s. 4
Si mitione predominentur species sacramentales, alter liquor in vinum, non in sanguinem Christi, convertetur. *ibid.*
Si misceantur vino non consecrato, semper manet sub eis sanguis. *ibid.*
Hoc vinum separandum, et ad sacros usus servandum. q. 78, a. 1
Utraque simul species perfectius significat ex parte modi, non vero ex parte rei significatae. d. 63, s. 6
Licit cum Christo coadorentur, possunt etiam adorari adoratione respectiva, et secundaria latra. d. 65, s. 1
- FIGURE EUCHARISTIE.
- Oblatio Melchisedech, panis propositionis, panis primiærum, et subcinericus Elie, imo et quinque panes, quibus Christus satiavit hominum multitudinem, figuræ Eucharistie, quoad sacramentum tantum. q. 73, a. 6
Illi vero, quod est res tantum, manna, lignum vite, mel, quo operi oculi Jonathæ. *ibid.*
Aliae figuræ sanguinis Christi. *ibid.*
Vide agnus Paschalis.
- NOMINA, QUIBUS VOCATUR IN SCRIPTURA SANCTA.
- Vocabularia panis vite, et cur hoc, et similia nomina habeat. q. 73, a. 4
An dicenda cena Dominica. *ibid.* Cur vocetur communio. *ibid.* Metalepsis. *ibid.*
Vaticum. *ibid.* Eucharistia. *ibid.*
Varia nomina illi proper suum effectu a Sanctis data. *ibid.*
Dici potest testamentum, et quo sensu. d. 74, s. 2
- FIGURA.
- Figura Christi in Eucharistia. Vide Christus in Eucharistia, § Accidentalitatem.
Figura corporis humani quanti, duplex, organica et situialis, quidque utraque sit. d. 48, s. 1
- INDEX RERUM.
- 979
- Qui illud simpliciter et absolute necessarium dicant. d. 40, s. 2
Varii errores circa materiam hujus sacramenti. d. 43, s. 1
Alii circa Christi presentiam. d. 46, s. 1
Qui assent manere simul in Eucharistia substantiam panis cum corpore Christi. d. 49, s. 2
Eucharistie sacrificium. Vide verbum Missa.
- EXCOMMUNICATUS.
- Sumendo Eucharistiam unico tantum peccato peccat, aggravatur tamen ex illa circumstantia, quam tenetur in confessione exponere. d. 66, s. 1
Vide verbum Eucharistia, Baptismus, Confirmatio, Sacramentum in communione, Sacraenta novæ legis, § Minister.
- EXTREMA UNCTIO.
- Cur nulla ejus figura in lege veteri. d. 5, s. 2
Licit utilis, non tamen necessaria necessitate mediæ, aut præcepti. d. 6, s. 1
Non datur sine voluntate suscipientis, saltem virtuali, vel habituali. d. 14, s. 2
Ad Eucharistiam ordinatur, et quomodo. q. 65, a. 3
Licit a sacerdote degradato vel hæretico ministretur, verum est sacramentum. d. 36, s. 3
Donec omnes partiales formæ et materie absolventur, nullum effectum conferit, etiam partiale. d. 43, s. 2
Effectus extremae unctionis quis sit d. 7, s. 3
Sanitas corporis non est infallibilis effectus hujus sacramenti, nisi id magis expediat infirmo. d. 40, s. 2
Habet effectum recedente fictione. d. 28, s. 6
- FARINÆ.
- Variae ejus acceptiones apud auctores, d. 44, s. 1. An sit materia Eucharistie. Vide Eucharistia, § Materia.
- FARINA.
- Farine eamdem diversitatem specificam retinent, quam habent res, ex quibus fiunt. d. 44, s. 1
- FIDES.
- Species rerum fidei non infunduntur cum fide. d. 3, s. 3
Non solum fides, sed fidei professio hominibus necessaria ad salutem. d. 4, s. 1
Fides parentum non est ad parvorum justificationem necessaria. d. 7, s. 1
Inculpabiliter existimans se habere fidem, excusabitur a peccato infidelitatis, non tamen sine ipsa in re habita justificabitur. d. 28, s. 2
Fides non potest haberi in voto. *ibid.*
Non pendet a gratia habituali in prima infusione, sicut nec in conservatione. d. 28, s. 3
Habitus fidei regulariter infunditur catechumeno, ante baptismum. *ibid.*
Quæ motiva in Eucharistia ad roborandam fidem. Vide Eucharistia, § Institutio.
- FICTIO.
- Quid sit, et quotplex possit esse in baptismo. q. 69, a. 9
Tantum habet locum in adultis. *ibid.*
Vide Baptismus, et cetera sacramenta, § Effectus.
- GRÆCUS ET GRÆCA ECCLESIA.
- Græci qui ad obedientiam Ecclesiæ redeunt, non iterum baptizantur. d. 21, s. 1
Non ideo Græci sunt schismatici, quia in fermento consecrant. d. 44, s. 3

Debent consecrare in fermentato in templis suis.
d. 44, s. 3

Quando et quomodo liceat sacerdoti Greco peregrinanti in Ecclesia latina, et ei, qui domicilium omnino mutavit, consecrare in fermentato. *ibid.*

Posset in propria Ecclesia consecrare in azymo, ex gravi necessitate, non vero Latinus in fermentato. *ibid.*

Græci miscent vino aquam in consecratione calicis, secus Armeni. d. 45, s. 2

Fuisse apud Græcos consuetudinem non consecrandi in quadragesima nisi Dominicis diebus et Sabbathis, non satis ex Laodicensi Concilio colligitur. d. 75, s. 4

HABITUS.

Habitus ex specie sua indiferentes probabile est dari in voluntate. q. 63, a. 2

Habitibus intellectus, bene et male moraliter uti possumus, non vero physice, et in esse naturæ. *ibid.*

HERETICUS.

Censuras ipso jure latas non incurrit, qui fidem animo retinens, hæresim exterius profitetur. d. 31, s. 6

An possint hæretici ministrare, vel recipere sacramenta. Vide Sacramentum, Sacraenta novæ legis, et singula quæque sacramenta, § Minister, et subiectum.

HOC.

Pro varietate rerum, quibus applicatur, varia significat, d. 49, s. 2. Quid significet et pro quo supponat in verbis consecrationis. Vide Eucharistia, § Forma.

HOMO.

Idem affectus est in homine ad res corporales, in pura atque in lapsa natura. q. 61, a. 1

Pure homines salvandos, quam Angeli ceciderint, probabilis, in quibus et major et minor gloria erit, quam fuit in Angelis. d. 28, s. 3

HOSTIA.

Vide verbum Eucharistia, § Species sacramentales, et verbum Missa, § Missæ ritus.

HUMILITAS.

Quæ humilitatis motiva in Eucharistia. Vide Eucharistia, § Institutio.

HYPOSTASIS.

Vide Subsistens et Unio hypostatica.

JEJUNIUM.

Aliud naturale, aliud Ecclesiasticum, et quid utrumque, d. 68, s. 4. Vide Eucharistia et Confirmatio, § Dispositio.

IMMENSITAS.

Est quedam presentia, per quam res sine sui mutatione potest esse præsens omnibus spatiis usque in infinitum. d. 48, s. 4

IMMOLATIO.

In rigore vocis cruentam oblationem significat, secus ex usu. q. 88, a. 1

INCEPTIO ET DESITIO.

Nulla res incipere potest in tempore indeterminato ante hoc instans, d. 8, s. 1. Nec si tota fiat simul,

ejus incepio coexistere potest tempori determinato, bene tamen indeterminato. d. 8, s. 2

Quot sint inceptionis et desitionis modi, ostenditur a priori. *ibid.*

INFANS.

Infantibus in utero morientibus, cur non sicut reliquis provisum, neque derogat providentiae Dei, his qui baptizari nequeunt, aliud non reliquissimum remedium. d. 4, s. 2 et d. 26, s. 3

Quomodo non minus provisum fuerit infantibus legis gratiæ, quam reliquis. *ibid.*

Infantibus Gentilibus, qui a parentibus circumcidabantur, quo modo communicaretur circumcisionis effectus. *ibid.*

Infans in fluvium projectus a ministro cum debita intentione formam baptismi proferente, baptizatus manebit, quamvis nunquam emergat. d. 66, s. 3

Sanctificatio infantium in utero speciale privilegium. d. 26, s. 3

Infantes per æqualia media justificati, et in eo statu mortui æquales etiam in gloria. d. 28, s. 3. Quilibet infantes sunt capaces martyrii. d. 29, s. 1

INFIDELES.

Vide verbum Baptismus, et verbum Eucharistia, Subiectum.

INFINITUM.

Licet probabilis sit, non posse fieri a Deo, non tamen de fide certum. d. 48, s. 4

INNOCENTIA ET INNOCENTES.

Innocentia status. Vide status innocentia. Innocentes pro Christo occisi, vere martyres. d. 29, s. 1

INSTRUMENTUM.

Propinquitas ad principale agens sufficit ad rationem instrumenti conjuncti. d. 47, s. 3

In supernaturalibus instrumentis non est simpliciter necessaria prævia actio connaturalis instrumento. q. 65, a. 1

Vide Sacramentum et Sacraenta novæ legis, et singula, § Efficientia, vel Effectus.

INTENTIO.

Intentio habitualis, actualis et virtualis, quid sint. d. 13, s. 3

Actualis et virtualis intentio ubi, et quamdiu manere censeantur. *ibid.*

Intentio ministri qualis debeat esse, vide Sacramentum et Sacraenta novæ legis, § Minister.

ISRAEL.

Fili Israel egressi de Ægypto noctu, prope matutinum tempus diei decimæ quintæ lunæ. d. 41, s. 1

Quomodo profecti de Ramesse, et quomodo in ea congregati. *ibid.*

JUDAS ISCARIOTES.

Præsens fuit lotioni pedum, et institutioni Eucharistie, et cum Christus communicavit, licet non quando bucellam panis intactam dedit. d. 41, s. 2

Ordinatus fuit Episcopus et sacerdos, quando reliqui Apostoli. *ibid.*

Non manifestavit Christus (potuisset tamen) omnibus Apostolis, sed Joannis tantum Judæ peccatum. *ibid.*

JUDEX.

Judex etiam Ecclesiasticus, si existens in mortali sententiam proferat, vel alios actus jurisdictionis exerceat, non peccat mortaliter. d. 16, s. 3

JUSTIFICATIO.

Ad nostram justificationem fides, poenitentia et sacramenta, suo quæque modo concurrunt. d. 7, s. 1

A justificationem et ex parte intellectus et voluntatis supernaturalis dispositio requiritur. d. 28, s. 2

KYRIE ELEISON.

Vide verbum Missa, § Ritus, et Cæmeronia.

LATRO.

Bonus latro, nec aquæ baptismō, nec sanguinis, nec flaminis baptizatus. d. 27, s. 4

LEX NATURÆ.

Quid hoc nomine intelligatur, quod ejus tempus, etiam respectu aliorum a populo Israel. d. 4, s. 1

Tunc adulii per conversionem ad Deum ex fide possent justificari. *ibid.*

Erat etiam remedium ad infantium salutem, a Deo institutum. d. 4, s. 2

Quod consistebat in aliquo exteriori ac religioso cultu, et in quo. *ibid.*

Erat verum sacramentum, non tamen conferebat gratiam ex merito Ecclesiæ. d. 4, s. 3, et d. 9, s. 2

Non poterat infantibus absque parentum voluntate applicari. d. 9, s. 2, et d. 25, s. 2

Nullum aliud sacramentum ad hunc finem in hac lege institutum, licet alia improprie sacramenta fuerint, et interdum aliquod speciale pro aliqua familia. d. 4, s. 4

Cur plura sacrificia, quam sacramenta in hoc statu. *ibid.*

Implicita fides Christi sufficiebat tunc ad salutem. d. 4, s. 3

Nulla lex, aut determinata cæmeronia creditur eo tempore data. *ibid.*

Nihilominus tenebantur parentes remedium originalis applicare filiis. *ibid.*

Fuit hoc statu cultus Dei externus per sacrificia et oblationes. d. 4, s. 4

Hic status imperfectior statu legis scriptæ. d. 10, s. 2

Plura, quæ sacramentum hujus legis communia habet cum circumcisione, vide Circumcisio, § Institutio, Efficientia, et Effectus.

LEX VETUS.

Non fuit mortifera, donec Evangelium sufficienter promulgatum fuit. d. 10, s. 3, et d. 26, s. 4

Vide verbum Sacramentum veteris legis, et Sacrificium.

LIBERTAS.

Non potest actus esse in actu, si prius natura intelligitur factus a Deo, quam a nobis. d. 9, s. 1

Aliquid potest esse in loco, vel intrinseca præsentia, vel extrinseca circumscriptione ab alio corpore. d. 47, s. 2

Immutabilitas loci physici ex præsentia ad spatium, non ex superficie circumdante, desumitur. d. 48, s. 5

Esse definitive in loco, in rigore includit negationem aptitudinis existendi naturaliter in alio loco. d. 48, s. 3

MANIPULUS.

Manipulus primitarum secundo die azymorum offeratur, d. 41, s. 1. Vide Missa, § Quibus vestibus debeat celebrari.

MANNA.

Manducatio mannae, licet rei sacrae signum, cur non sacramentum. d. 1, s. 2

MANUS IMPOSITIO.

Multiplex in sacra Scriptura. d. 41, s. 1

MARE.

Maris rubri transitus, licet rei sacrae signum, cur non sacramentum. d. 1, s. 2

MARIA.

Ancta est ei gratia per baptismum. d. 9, s. 1

Capax fuit baptismi, licet non potuerit per illum primam gratiam recipere. d. 14, s. 1

A quo, et quando baptizata, vide verbum Christus.

MARTYRUM.

Privilegium martyrii ante Christi adventum cœpit. d. 29, s. 3

In quantum actus fortitudinis, non reperitur in infantibus; secus, qua est actualis mors pro Christo. d. 29, s. 4

Requirit in adultis actum honestum et supernaturale, quo velint pro Christo mori, et veram fidem supernaturalem profiteri. d. 29, s. 2

Non est de ejus ratione, procedere ex formalis dilectione Dei super omnia. d. 29, s. 2 et d. 29, s. 3

Confert gratiam martyri in aliquo instanti vitæ, in quo videtur mors naturaliter inevitabilis. d. 29, s. 3

Existens in mortali data occasione martyrii, tenetur conteri, licet attritio possit ex accidenti sufficere. d. 29, s. 2

MATERIA.

Per ordinem ad determinatam formam, determinatam accipit quantitatem, et quonodo. q. 74, a. 2

Licet naturaliter informari duabus formis non possit, bene tamen supernaturaliter. d. 48, s. 6

MASSA.

A pane cocto differre, verisimilius, d. 44, s. 2. Vide verbum Eucharistia, § Materia.

MATER.

Matrem jamjam morituram non licet aperi, ne proles sine baptismo moriatur, posset tamen ob id accelerari supplicium, si morti esset damnata. q. 68, a. 11

MATRIMONIUM.

Quæ sit in hoc sacramento materia et forma. d. 2, s. 1

Solum habet determinatam formam in genere, quæ scilicet ad humanum contractum sufficiat, d. 2, s. 3

Per decretum Tridentini clandestina irritans, quomodo non fuerit mutata materia, nec forma hujus sacramenti. d. 2, s. 6
 In lege veteri non erat sacramentum. d. 5, s. 2
 Nulli in particulari necessarium, sed Ecclesie. d. 6, s. 1 et q. 65, a. 4
 An ex intentione contrahentium possit matrimonium contrari, quin fiat sacramentum. d. 13, s. 2
 Error personae in matrimonio substantialis est. d. 13, s. 3
 Matrimonii minister, contrahentes ipsi; parochus vero solum assistit, ut testis simpliciter necessarius. d. 16, s. 1
 Contrahentes in mortali, in quantum ministri sunt, non peccant mortaliter, secus in quantum recipiunt eum obice. d. 16, s. 4
 Non etiam peccat sacerdos, qui in statu peccati assistit contractui, beneficique contrahentes. ibid.
 Habet effectum, recedente fictione, etsi fictio tollatur soluto jam matrimonio. d. 28, s. 6
 An esset in statu innocentiae, vide verbum Status innocentiae.
 Matrimonium Adæ et Evæ, vide verbum Adam.

MATUTINUM.

Matutini recitatio an debet præcedere Missam. Vide verbum Missa. § Minister.

MELCHISEDECH.

Oblatio Melchisedech in pane et vino, sacrificii et sacramenti rationem habuit. d. 4, s. 4
 Obtulit panem triticum. d. 44, s. 1
 Tam panis, quam vinum essentia illius sacrificii. d. 75, s. 6

MERITUM.

Ad omne meritum de congruo non sufficit fides informis. d. 4, s. 1
 Meritum de congruo quando infallibiliter effectum habeat. ibid.
 Solis adultis potest aliquis mereri de congruo, nec ideo amittit suum premium de condigno. d. 7, s. 5
 Acquisito jure ad primam gloriam, nullus deinceps gloriam meretur, nisi merendo ejus et gratiae augmentum. d. 10, s. 3
 Meritum Christi. Vide verbum Christus.

METALEPSIS.

Assumptionem et participationem, proprius tamen transmutationem significat. q. 78, a. 4

MINISTER.

Quis et qualis sacramentorum in communi, et cuiuslibet in speciali. Vide in singulis sacramentis, et in verbo Sacraenta, et Sacraenta novæ legis, § Minister.

MIRACULUM.

Pro quo hæc vox in rigore supponat. d. 46, s. 5
 Alia, ut credantur, alia, ut ad credendum juvent: occultilla, hæc publica et nota. ibid.

MISSA.

Usus hujus vocis in Latina Ecclesia antiquissimus. d. 74, s. 2, ejus etymologia. d. 74, s. 3
 A Christo instituta, quoad substantiam. ibid.
 Missa alia catechumenorum, alia fidelium, et quæ, ibid. et d. 83, s. 1; alia solemnis, et quæ, d. 88, s. 5
 Nomina et figura Missæ. d. 74, s. 3

ESSENTIA ET SIGNIFICATIO.

Ministerium Eucharistiae, prout in Ecclesia conficitur, et Missa appellatur, verum sacrificium est, licet sit repræsentatio sacrificii cruentis. d. 74, s. 2
 Unicum est et a Christo institutum, neque ab Ecclesia institui potuisse. d. 74, s. 5
 Ejus significatio moralis communis cum ceteris sacrificiis: mystica vero in commemoratione Christi passionis consistit, que non proprie fit, nisi per utriusque speciei consecrationem et oblationem. d. 75, s. 1
 Objectum cui, hujus sacrificii, tota Trinitas. ibid.
 Sola consecratio utriusque speciei cum ordine ad assumptionem est de essentia hujus sacrificii. d. 75, s. 4
 Haec consecratio essentialis est, prout continet transubstantiationem panis in Christi corpus, et separationem accidentium a substantia. d. 75, s. 6
 Quid primario intentum in hoc sacrificio. d. 75, s. 5
 Solum accidentaliter et numericè distinguunt a sacrificio incruento, quod Christus per se obtulit, a cruento vero essentialiter quoad actionem offerendi. d. 76, s. 1
 Essentialiter distinguitur a sacramentis legis veteris. ibid. Si pro re oblati sumatur, rationem sacramenti includit. d. 76, s. 3
 Probabilis est, ex nulla intentione ministri ab hoc sacrificio sacramenti rationem posse separari. d. 86, s. 3

RES OBLATA.

Christus ut est sub sacramentalibus speciebus, res oblata per hoc sacrificium. d. 74, s. 2
 Principaliter pertinet ad rem oblatam Christus, quam sacramentales species. d. 75, s. 1
 Panis et vinum, ut materia ex qua, pertinent ad rem oblatam. ibid.
 Quomodo in hoc differat Missa a veteribus sacrificiis. ibid.
 Cur aliquando Patres, Christum in Eucharistia immolari, concedere renuant. d. 74, s. 2

DIGNITAS.

Maxima est, et unde sumenda, d. 76, s. 2 et d. 77, s. 1.
 Nec minor, quam in sacrificio cœne vel crucis. d. 76, s. 2
 Bona omnia et orationes aliorum sacrificiorum in hoc uno reperiuntur. ibid.
 Omnia sacramenta a se realiter distincta superat in dignitate. d. 76, s. 3
 Sibi ipsi ut sacramento omnino æquale in dignitate, et in intentione prius, in executione posterius. ibid.

VALOR.

Missa valor in qua ab ejus effectu distinguitur. d. 79, s. 1
 Ut est a suo principali offerente, infinitum habet valorem intensive. ibid.
 Quatenus a Christo, vel a ministro ejus nomine offeratur, est infinitus in impeirando, nunquam tamen ad id de facto applicatur. ibid.
 Quatenus ab Ecclesia offeratur, finitam habet efficaciam. d. 83, s. 1
 Multoque magis prout est a privato offerente. ibid.
 Multiplicatio orationum in Missa non impedit earum valorem ad impeirandum. d. 79, s. 12

EFFECTUS.

Qui illi correspondet ex opere operato, statim post

INDEX RERUM.

consecrationem utriusque speciei datur, non ante. d. 75, s. 5 et d. 75, s. 6
 Non est causa physica sui effectus, quem habet ex opere operato, sed moralis proxima. d. 79, s. 4
 Non est causa omnium effectuum, qui ex Christi redempzione proveniunt. ibid.

Nititur crucis sacrificio, non tamen Sanctorum meritis. ibid.
 Inter sacramentum et sacrificium, ut cause, sunt variae differentiae. ibid.
 Differentia inter hoc sacrificium et incruentum Christi circa Idem. d. 79, s. 2
 Ex opere operantis Christi, effectum habet imprecatiōnē. ibid.

Qualiter per modum imprecatiōnis obtinere possit gratiam, ejus augmentum, et remissionem peccatorum tam mortalium quam venialium. d. 79, s. 3 et d. 79, s. 4
 Impetratio in multis ab opere operato distinguuntur. d. 79, s. 2. Cur imprecatiō non semper sit infallibilis. ibid.

Cur efficacia ad dandam, et augendam gratiam ex opere operato, et remittenda peccata sit in sacramentum, et non in sacrificio. d. 79, s. 3 et d. 79, s. 4
 Aliquam peccatum temporalem remittit ex opere operato, et etiam per modum imprecatiōnis, sine aliquo actu ejus cui remittitur. d. 79, s. 5

Bonorum temporalium consecrationem imprecat. d. 79, s. 7
 Non causat distinctum effectum, ut a Christo primario offertur, et ut a sacerdote. ibid.

Nullum effectum causat ex opere operato in infidelibus, nisi pro eis a sacerdote offertur. d. 79, s. 8
 Inter imprecatiōnem et satisfactionem quæ diversitas. ibid.

Sacerdoti etiam ut privato offerenti aliquis fructus respondet ex opere operato. ibid.
 Aliquem etiam participant fideles ad sacrificium concurrentes. ibid.

Differentia inter fructum publico ministerio sacrificii respondentem, et privatis oblationibus. ibid.
 In eo pro quo specialiter offertur, si non ponat obiciem, sortitor effectum ex opere operato, non autem in omnibus aliis Ecclesiæ membris. ibid.

Divisio effectus hujus sacrificii in specialissimum, speciale et generalissimum, de effectu imprecatiōnis tantum intelligenda. d. 79, s. 9
 Si nulli applicetur effectus intentione formalis vel virtualis ministri, nullum effectum sortitur. ibid.

Qualis debeat esse hæc applicatio, et quando facienda. ibid.
 Hic effectus finitus est intrinsece, quodammodo tamen in infinitum augeri potest. d. 79, s. 11. Unde ejus quantitas desumatur. d. 79, s. 12

Quis fructus respondeat toti Ecclesiæ, singulisque ejus membris ex generali oblatione hujus sacrificii. d. 78, s. 2
 Quis catechumenis, si pro eis offeratur. ibid.

Fructus sacrificii quem sacerdos pro aliis offre potest, qualis sit, et quanti valoris et efficacitatis ad impeirandum. d. 79, s. 12

PRO QUIBUS POSSIT OFFERRI.

Quilibet sacerdos, vel alius inferior offerens potest tam pro se quam pro aliis offerre. d. 78, s. 1
 Pro Ecclesia, omnibusque membris illi colligatis offerri debet. d. 78, s. 2

QUO TEMPORE.

Nec ante auroram, nec post meridiem dicenda. d. 80, s. 4